

lansággal és becsvágygal „kínálják” a kétes „minőséget” a Nagyérdeműnek; nem beszélhetek a *nemtörődömség fasizmusáról* – a fasizmus talán legveszélyesebb formájáról, mert még csak ideológiája sincs... következőképp esélyem sincs vitatkozni, konfrontálódni azokkal az érvekkel és alapvetésekkel, amelyeknek bármilyen *izmus* alapját kellene adniuk. Nem beszélhetek a köznép butaságáról, az évezredes hazugságról, amelyre a többségiek a létüket építik, a félelemnek és sötétségnek adva át magukat – semmiről sem beszélhetek nyíltan.

Ha pedig a megvilágosodás és alapvető igazság iránti vágy nevetséges fellángolása nyomán a többségi lakosság történelmi dimenziójának hiányát és azokat a kérdéseket érinteném, amelyek ebből erednek – helyben meglincselnének...

Csak azért, mert kisebbségi vagyok... emellett még azt is megengedem magamnak, hogy referencia legyek abban, amit teszek, és fesztelenül uraljam azt a piramis csúcsáról, amit mindenki javára építettem. És ahelyett, hogy tárt karokkal fogadhatnék mindenkit, aki erősíteni, fejleszteni szeretné ezt

a piramist, azon kapom magam, hogy a többiek szemlélem, amint egymással versengve azon munkálkodnak, hogyan tehetik tönkre, dönthetik le azt, amit építettem, csak azért, mert nem fogadják el, hogy az ő országukban egy kisebbségi legyen első valamilyen, és fenyegetve érzik magukat saját sötét egzisztenciális szövedékükben, önnön átokzuhatagukban örvendezve.

Egy kisebbséginek nincs szüksége a többségiekre, hogy kiteljesítse a hivatását. Csak a többségiek számára szükségesek a kisebbségiek, hogy eleget tehessenek a rég sóvárgott és önelégítő irgalmasságnak... It's good to be a Gringo...

SIMON JUDIT fordításai

Az Ősz szimfóniáitól a Tavaszi Fesztiválon át a Bohéméletig

A nagyváradi filharmónia új évada

Kultúra

Két klasszikus zenei fesztivállal, 38 nagyzenekari szimfonikus hangversennyel (amelyből hét vokál-szimfonikus koncert lesz a Filharmónia Kórusának közreműködésével), öt kamarakoncerttel, Puccini-operával, újévi hangversennyel, filmzenei koncerttel várják a zenebarátokat a Nagyváradi Állami Filharmóniában a 2018/2019-es évadban. Több fontos felújítási munkálatot is sikerült elvégezni az utóbbi időben. Mindezekről **Meleg Vilmos** főigazgató és **Foica László** művészeti vezető tájékoztatja a Várad olvasóit.

Meleg Vilmosnak főigazgatóként ez a második évada a Nagyváradi Állami Filharmóniánál. „Amikor tavaly nyáron felvállaltam magamban ama lehetőséget, hogy a Szigligeti Színháztól átjöjjek a filharmóniához, tisztában voltam azzal, hogy mindez nagy változást hoz az életemben. Számtal kellett vetnem azzal, hogy e lehetőség egyben korlátot is jelenthet; a színészi-rendezői pályám korlátozását, még ha nem is igényel teljes lemondást. A színháznál való tevékenységem befagyasztása volt a törvényes módja annak, hogy megpályázhassam a főigazgatói posztot a filharmóniánál. Ez picit megszorongatott lelkileg, de úgy gondoltam, ha az életben adódik egy efféle lehetőség, hogy kipróbáljam magamat hasonló, ám mégis más feladatkörben, élni kell ezzel és a kihívást kell választani – utalt Meleg Vilmos a közelmúlt-ra. Hozzáfűzte: – Azzal a céllal vállaltam el a filharmónia-igazgatói feladatkört, hogy tehessek valamit a közösségért, olyasmiket is, amiket talán csak én tudok megtenni. Hál' istennek a filharmónia teljes személyzete, a művészek és az adminisztrációval foglalkozó munkatársak jól fogadtak. Ez nagyon jó érzéssel töltött el, valósággal fölbátorított. Arra törekszem, hogy a filharmónia és a közönség közötti viszonyt kissé újraértékeljem, és ebben partnerek a kollégák. Nem úgy fogadtak, mint egy külsős, idegen igazgatót, hanem brancsbeliként. Nagy segítségemre volt és van Foica László művészeti igazgató, Balog János főkönnyel, valamint

Kis Gábor adminisztrátor. És nemcsak ők, hanem általában mindenki. Másképp nem is tudtuk volna ilyen rövid idő alatt véghez vinni azokat a dolgokat, amiket sikerült megvalósítani az elmúlt tizennégy hónap alatt.”

Hogy miről is van szó? Például az előtér újrafestéséről, az előcsarnokban lévő márványlépcső felcsiszolásáról, próbatermek kialakításáról az alagsorban. A szóban forgó alagsori termeket eddig nem használták. Most sikerült rendbe tenni ezeket a helyiségeket, tűzálló hangszigeteléssel, megfelelő világítással ellátni. Az új próbatermeket főleg a zenekar számára hozták létre. Modernizálták az első emeleti női illemhelyet, s következik a férfimoldó felújítása is. Kicsit mindent rendbe raktak, hogy friss, tiszta legyen minden az új évadban. Csakis olyan munkálatokat végeztethettek el, amelyek nem ütköztek jogi akadályokba, ugyanis az épület még mindig visszaszolgáltatási procedúra alatt áll. (Az ingatlan a Bihar Megyei Tanácshoz tartozik, a római katolikus egyház visszaigényeli az ingatlant, ám egyelőre stagnál a jogi ügy.) Ezért csak javításokat, tisztasági festést és a filharmónia működését segítő beruházásokat lehet közből megvalósítani. De ezen a

téren is sok teendő akadt. Örvedetes például, hogy sikerült a világítástechnikát kicserélni, az egészségtelen, sok áramot fogyasztó és a zenészeket néha izzasztó halogénvilágítást korszerű, takarékos, LED rendszerű világítótestekre cserélték. Mindemellett korszerű videovetítő rendszert szereztek be. Meleg Vilmos továbbá elmondta: „Annak az ötletnek a megvalósítása is folyamatban van, hogy rögzítsük a koncertjeinket, és a legjobb felvételekből hanganyag készüljön, ami igencsak hasznos lesz a filharmónia népszerűsítésekor.

Kicsinosított márványlépcső vezet az emeletre

Az összes koncertet archiválhatjuk, ami nem kevesebb mint negyvenötven előadás évadonként. Megint más: apróság, de úgy gondolom, a művészek hangulatát javítja, hogy a berámázott fotókat kitesszük az előcsarnokba, ezzel is növelve az ismertségüket, népszerűségüket, hisz megérdemlik. A nézőket is segítjük abban, hogy jobban megismerjék az intézmény művészeit. Újdonság továbbá, hogy nagy képernyős elektronikus hirdetőtábla lesz az előcsarnokban, amelynek jóvoltából a monitoron követhető lesz koncertek előtt a műsor, a fellépők művészi tevékenysége, valamint a következő eseményről is olvashatnak az érdeklődők. Hangversenyek előtt hangosbemondóval köszöntjük a nézőket, figyelmeztetve egyúttal őket a mobiltelefonok kikapcsolására. Megújult a műsorfüzet formai és tartalmi szempontból is. A leglényegesebb: sikerült olyan műsorpolitikát folyamatosítani, amelynek révén a filharmónia jelen van a város és a megye életében (ez a menedzseri pályázatom egyik alaptétele volt). Nemcsak a koncertteremben játszanak a filharmónia művészei, hanem más helyszíneken is, fontos rendezvények alkalmával, szabadtéri eseményeken is föllépnek. Bár ezek ingyenes előadások, jó reklámnak bizonyulnak. Megtapasztaltuk: többen, akik eddig nem látogatták a filharmóniát, egy-egy ilyen rendhagyó rendezvényen találkozáva művészeinkkel és muzsikájukkal, hamarosan jegyet vagy bérletet váltottak a filharmóniába, mert vonzotta őket a zene varázsa.”

58

Egyébként igyekeznek a műfaji sokszínűség jegyében összeállítani a repertoárt, hogy ne csupán a klasszikus zene otthona legyen a filharmónia, hanem másfajta zenei kihívásoknak is eleget tegyenek, s minél szélesebb közönségréteget bevonzzanak. Ezért tűznek műsorra dzsesszt, tangóestet és filmzenei koncertet.

„Másik célunk: nagyobb teret nyújtani a kamarazenének és a fiatal szólistáknak. Úgynevezett bérbeadási lehetőségekkel különféle zenei és prózai előadásokat is hoztunk ide az operettől a stand up comedyig. A Nagyváradi Egyetem zene-művészeti kara és a Francisc Hubic Művészeti Iskola növendékeinek is lehetőséget teremtünk a megmutatkozásra. Továbbra is gondot fordítunk az iskolai zeneoktatást kiegészítő leckeconcertekre, hogy minél több diák részesüljön efféle zenei élményben, megismerve a komolyzene és az élő zene szépségeit.”

Meleg Vilmos arról is szólt, hogy több neves szólista és karmester is fellépett a múlt évadban a váradi filharmóniában. Ez a tendencia folytatódik a következő hónapokban. Jó dolog, hogy van olyan vállalkozó is, aki támogatója a filharmóniának, komoly pénzeket áldoz erre, besegítve a költségvetésbe. Egyúttal elmondta: köszönet jár a Bihar Megyei Tanácsnak is a mindenkori támogatásért. „Partnerek a terveinkben, megértők, jól gyakorolják az intézményfenntar-

Meleg Vilmos

Foica László

tói szerepet, enélkül elképzelhetetlen volna bármilyen eredmény. Elvégre fontos, hogy Váradon fejlődő, profeszionista komolyzenei intézményként működjön a filharmónia.”

*

Ami az új évadot illeti: mind koncepció, mind zenei ajánlat tekintetében folytatása lesz az előzőnek. A klasszikus zene színvonalas közvetítése mellett olyan újdonságokkal is fűszerezik a repertoárt, amik eddig vagy egyáltalán nem, vagy csak ritkán fémjelezték a filharmóniát. A 2018/2019-es évad egyik nagy projektje: jövő év májusában várható a *Bohémélet* című Puccini-opera premierje a színházban. Az előadást a Regina Maria Színházzal és a Szigligeti Színházzal együttműködve hozzák létre – díszlettel, jelmezzel, színpadi megvalósításban. Több részletről még tárgyalnak Jankó Zsolt dirigenssel. „Várad közönsége megérett arra,

59

hogy szólisták meghívásával, a mi zenekarunkra és kórusunkra alapozva létrejőjön évente egy-egy operaelőadás. E tervnek a jelenlegi korlátozója a színházi zenekari árok befogadóképessége. Csak olyan operák jöhetnek szóba, amelyekhez elégséges 30-35 tagú zenekar. Kíváncsian várom, hogy a tervezett három előadás mellett még hányat igényelne a közönség. A mostani fogadtatáson múlik majd, hogy a következő évadokban milyen opera kerülhet színre.”

A bérletesek 38 nagykoncertre és öt kamarakoncertre látogathatnak el. Van olyan bérlet, amely mindegyik hangversenyre érvényes, van tíz előadásos koncertbérlet is. Október végéig lehet bérletet váltani, részletekben is kifizetve. Az egy koncertre szóló jegyárak változatlanok, a bérletek ára átlagosan egy százalékkal emelkedett az infláció miatt. A filharmónia alapközönsége bérletes. A múlt évadban csaknem 300 bérletesük volt.

*

Foica László, a Nagyváradi Állami Filharmónia művészeti igazgatója néhány zenei különlegességre hívta fel a figyelmünket: „Törekszünk arra, hogy a filharmónia repertoárja megújuljon, fölfrissüljön. Ezért a már népszerű, jól ismert művek mellett olyan alkotások is műsorra kerülnek, amelyek eddig még nem hangzottak el Váradon. Megemlíteném például F. Mendelssohn-Bartholdy *Lauda Sion* – énekes szólistákra, kórusra és zenekarra írt kantátáját; A. Szkrjabin *fisz-moll zongoraversenyét*, op. 20; S. Mercadante *Il Giura-*

mento fantázia kürtre, trombitára és zenekarra; D. Lipatti *Román táncok zongorára és zenekarra*; R. Galliano *Opale concerto harmonikára*; R. Kim *Hegedűverseny*; M. Bruch *1., Esz-dúr szimfónia*; Orbán György *Rorate coeli – oratórium szólistákra, kórusra és zenekarra* című zenedarabjait.

A sokszínűség, sokféleség érvényesül a meghívott szólistákat és az egész műsorpolitikánkat illetően. Ezért nyitunk szélesebb közönségréteg felé is. Lesz szimfonikus tangóműsor, nőnap program, francia est, karácsonyi és újévi hangverseny (ezek iránt mind nagyobb az érdeklődés, ezért több koncertet kell tartanunk, hogy senki se maradjon le róluk). Ebben az évadban is szervezünk filmzenei koncerteket, amelyeknek szintén mindig nagy sikerük van; a japán Ozaki Sinja karmester (aki visszatérő vendégünk) vezényel majd ezeken a filmzenei rendezvényeken. Olyan szólisták is fellépnek, akik ritkább, különlegesebb hangszereken játszanak, hogy ne csak a megszokott hegedű-zongora, cselló-fuvola játék

legyen; például vendégünk lesz a németországi Viktor Hartobanu hárfaművész, illetve Eugen Negruță harmonikás a Moldovai Köztársaságból. Két fesztiválra is hívjuk a zenerajongókat, ezek a következők: november 12–22. között *Az Ősz Szimfóniái – Klasszikus Zenei Fesztivál*, ennek keretében hét koncertet tartunk (két nagyzenekari, két kamarazene-kari, két kamara- és egy a cappella kóruskoncertet), valamint 2019. március 19–28. között a *Tavaszi Fesztivál* (három nagyzenekari és egy kamarazene-kari hangversennyel) – főleg japán vendégművészek közreműködésével. Jeles szólistákat hívtunk meg. Ismét Váradon üdvözölhetjük Gabriel Croitoru hegedűművészt, lányával, Simina Croitoru hegedűssel és egy kamarazene-karral érkeznek majd. Ugyancsak kuriózum Bálint János fuvolás fellépése, ő a váradi Michael

Haydn kamarazene-karral Vivaldi *Négy évszakának* fuvolaátiratát adja elő. Nem utolsósorban visszatér a váradi filharmóniába a világhírű Roman Kim orosz származású, Németországban élő hegedűművész, aki tavaly Paganini *1. hegedűversenyét* játszotta, most pedig egyik saját kompozícióját hallhatja tőle a közönség. Mindemellett a Debreceni Kodály Filharmóniával is folytatódik az együttműködés.”

TÓTH HAJNAL

Panorámakép a nagyváradi filharmónia honlapjáról